

Purim Forever: Why This Holiday Will Never be Canceled

R. Judah Kerbel
Queens Jewish Center
Purim 5783

1. ילקוט שמעוני משלי רמז תתקמד

שמחוך שיסכרה אותה יין קנתה לה אומתה לעולם, אף ערכה שלחנה בעולם הזה ובעולם הבא, אי זה זה שם טוב שקנתה שכל המועדים עתידין ליבטל וימי הפורים אינן בטלים לעולם, א"ר אלעזר אף יום הכפורים לא יבטל לעולם שנאמר והיתה זאת לכם לחקת עולם,

2. תלמוד בבלי מסכת מגילה דף י עמוד ב

"וְהָיָה לְה' לְשֵׁם" — זוּ מְקַרְא מְגִילָה. "לְאֹת עוֹלָם לֹא יִכָּרֵת" — אֵלּוּ יְמֵי פּוּרִים.

2. Talmud Bavli Megillah 10b

"And it shall be to the Lord for a name"; this is the reading of the Megilla. "For an everlasting sign that shall not be cut off"; these are the days of Purim.

3. אסתר פרק ט פסוק כח

וְהַיָּמִים הָאֵלֶּה נִזְכָּרִים וְנַעֲשִׂים בְּכָל־דּוֹר וְדוֹר מְשֻׁפָּחָה וּמְשֻׁפָּחָה מְדִינָה וּמְדִינָה וְעִיר וְעִיר וַיְמֵי הַפּוּרִים הָאֵלֶּה לֹא יִעָבְרוּ מִתּוֹךְ הַיְּהוּדִים וְזָכָרָם לֹא־יִסוּף מִזְרָעָם: {ס}

3. Esther 9:28

Consequently, these days are recalled and observed in every generation: by every family, every province, and every city. **And these days of Purim shall never cease among the Jews, and the memory of them shall never perish among their descendants.**

I. Future of Megillat Esther

4. תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מגילה פרק א הלכה ה

ר' יוחנן ורשב"ל ר' יוחנן אמר הנביאים והכתובים עתידין ליבטל וחמשת סיפרי תורה אינן עתידין ליבטל מה טעמא [דברים ה יט] קול גדול ולא יסף רשב"ל אמר אף מגילת אסתר והלכות אינן עתידין ליבטל נאמר כאן קול גדול ולא יסף ונאמר להלן [אסתר ט כח] וזכרם לא יסוף מזרעם

4. Talmud Yerushalmi Megillah 1:5

Rebbi Johanan and Rebbi Simeon ben Laqish. Rebbi Johanan said, Prophets and Hagiographs will in the future be nullified, but the five books of the Torah will never be nullified. What is the reason? *A strong voice, never ending.* Rebbi Simeon ben Laqish said, also the Esther scroll and practices will never be nullified. It is said here, *a strong voice, never ending*, and it is said there, *their remembrance will not end from their descendants.*

5. רמב"ם הלכות מגילה פרק ב הלכה יח

כָּל סִפְרֵי הַנְּבִיאִים וְכָל הַכְּתוּבִים עֵתִידִין לְבָטֵל לִיְמֹת הַמְּשִׁיחַ חוּץ מִמְּגִלַּת אֶסְתֵּר וְהָרִי הִיא קִיּוּמָהּ בְּחַמְשָׁה חֻמְשֵׁי תוֹרָה וְכַתְּוִבֵי תוֹרָה שֶׁבָּעַל פֶּה שִׁיאִינָן בְּטִלִין לְעוֹלָם. וְאֵף עַל פִּי שֶׁכָּל זְכוּרֵי הַצָּרוֹת יִבְטַל שְׁנֵאָמַר (ישעיה סה טז) "כִּי נִשְׁכַּחוּ הַצָּרוֹת הַרְאִשׁוֹנוֹת וְכִי נִסְתָּרוּ מְעִינִי". יְמֵי הַפּוּרִים לֹא יִבְטְלוּ שְׁנֵאָמַר (אסתר ט כח) "יְמֵי הַפּוּרִים הָאֵלֶּה לֹא יִעָבְרוּ מִתּוֹךְ הַיְּהוּדִים וְזָכָרָם לֹא יִסוּף מִזְרָעָם":

5. Maimonides Laws of Megillah and Chanukah 2:18

All the books of the Prophets and all the Holy Writings will be nullified in the Messianic era, with the exception of the Book of Esther. It will continue to exist, as will the five books of the Torah and the *halachot* of the Oral Law, which will never be nullified. Although all memories of the difficulties endured by our people will be nullified, as Isaiah 65:16 states: "For the former difficulties will be forgotten and for they will be hidden from My eye," the celebration of the days of Purim will not be nullified, as Esther 9:28 states: "And these days of Purim will not pass from among the Jews, nor will their remembrance cease from their seed."

6. רמב"ם הלכות מגילה וחנוכה פרק ב הלכה יח

+**השגת הראב"ד**/ כל ספרי הנביאים והכתובים עתידין ליבטל. א"א **דבר הדיוטות הוא זה**, כי לא יבטל ספר מכל הספרים שאין ספר שאין בו למוז, אבל כן אמרו אפילו יבטלו שאר ספרים **מלקרות בהם מגילה לא תבטל מלקרות אותה בצבור.** +

7. אלשיך על אסתר פרק ט פסוק כח

ולבא אל תשובת אשר הערנו על זה, נזכירה מאמרם ז"ל במסכת תענית (ט א) שאמרו שאין דבר בנביאים וכתובים שאינו רמוז בתורה, שעל כן שאל בריה דר"ל את רבי יוחנן היכן היה רמוז פסוק אולת אדם תסלף דרכו וכו' ואמר לו בשם ר' הושעיה רבו שהוא בפסוק ויאמרו מה זאת עשה אלהים לנו. הנה שהכל רמוז בתורה אלא שצריך חכמה רבה להבין הדבר מתוך התורה, כי על כן הוצרך ר' יוחנן לומר בשם רבו. **ונבא אל הענין והוא כי בימות משיחנו שתמלא הארץ דעה, נבין לאשורנו מתוך התורה כל מה שבנביאים וכתובים, ועל כן יתבטלו כי לא יהיה לנו צורך אליהם, אך מגלה זו גם שגם היא רמוזה בתורה, כמאמרם ז"ל (חולין קלט ב) מנין להמן מן התורה וכו' מנין לאסתר מן התורה וכו' מנין למרדכי וכו' כמפורש אצלנו לעיל, עם כל זה לא תתבטל, והוא כי הנה אמרו רבותינו ז"ל (מגילה ז א) שלא היה מקום לסנהדרין בימים ההם לכתוב את המגילה, אלא שמצאו בתורה כתוב זאת זכרון בספר (שמות יז יד) שאומרו בספר הוא מיותר, אלא שבא לרבות על המגילה שנקראת ספר. ועל כן אחשוב כי על כן ראו רבותינו ז"ל לומר שלא יתבטל, מה שאין כן בכל ספרי נביאים וכתובים שלא צותה התורה לכותבם:**

8. תלמוד בבלי נדרים כב עמוד ב

אמר רב אדא ברבי חנינא: אֶלְמִילָא (לא) חָטְאוּ יִשְׂרָאֵל לֹא נִיתַן לְהֵם אֶלְא חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה וְסֵפֶר יְהוֹשֻׁעַ בְּלִבָּד, שְׁעָרְפָּה שְׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הוּא. מֵאֵי טַעְמָא: "כִּי בָרַב חֲכָמָה רַב פְּעִים".

8. Talmud Bavli Nedarim 22b

Rav Adda, son of Rabbi Ḥanina, said: Had Israel not sinned in earlier times they would have been given the five books of the Torah and the book of Joshua alone. They needed the book of Joshua because it includes the arrangement of Eretz Yisrael. What is the reason? "For in much wisdom is much vexation" (Ecclesiastes 1:18).

II. Yerushalayim - With or Without a "Yud?"

9. צל"ח מסכת ברכות דף נח עמוד א

כי עתה ירושלים חסר יו"ד עד שיהיה השם שלם והכסא שלם אז יהיה ירושלים מלא יו"ה, וכל זה אי אפשר כי אם כאשר יוכרת זרעו של עמלק דכתיב כי יד על כס וגו' [שמות י"ז, ט"ז], וכאשר ריחם שאול על אגג אמר לו שמואל קרע ה' את ממלכות ישראל מעליך היום ונתנה לרעך הטוב ממך, וגם נצח ישראל לא ישקר [שמואל א' ט"ו, י"ז - י"ח], ורצונו בזה... ועתיד משיח בן דוד לקיים מצוה זו להכרית זרע עמלק, הרי שבהכרתת זרע עמלק כתיב נצח, ואז גם ירושלים יהיה שלם ביו"ד.

10. אסתר פרק ב פסוק ו

אֲשֶׁר הִגְלָה מִירוּשָׁלַיִם עִם־הַגְּלָה אֲשֶׁר הִגְלָתָה עִם יְכַנְיָה מֶלֶךְ־יְהוּדָה אֲשֶׁר הִגְלָה בְּבוּכַדְנֶצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל:

10. Esther 2:6

[Kish] had been exiled from Jerusalem in the group that was carried into exile along with King Jeconiah of Judah, which had been driven into exile by King Nebuchadnezzar of Babylon.

11. מנות הלוי על אסתר פרק ב פסוק ו

ומצאתי כתוב אשר הגלה מירושלם מירושלים מלא ביו"ד ואין בן בכל המקרא מלא והטעם לפי כי כל המגלות והנבואות יבטלו בבוא הגואל חוץ ממגלת אסתר שנאמר וזכרם לא יסוף מזרעם לכך הוא מלא כלומר בחורבנה ובבניינה זכר הנס הזה ע"כ

III. Har Sinai and Purim

12. תלמוד בבלי מסכת שבת דף פח עמוד א

"וַיִּתְּצֵבּוּ בְּתַחְתִּית הַהַר", אַמֵּר רַב אַבְדִּימִי בְּרַחֲמֵי בְּרַחֲמָא בְּרַחֲמֵי חֶסֶד: מִלְּמַד שְׂכִיפָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲלֵיהֶם אֵת הַהַר בְּגִיגִית, וְאַמֵּר לְהֶם: אִם אַתֶּם מְקַבְּלִים הַתּוֹרָה מוֹטָב, וְאִם לֹא — שְׁמֵ תְּהֵא קְבוּרַתְכֶם. אַמֵּר רַב אֲחָא בְּרַ יַעֲקֹב: מַכָּאן מוֹדָעָא רַבָּה לְאַוּרְיִיתָא. אַמֵּר רַבָּא: אָף עַל פִּי כֵן הַדוּר קְבִלוּהּ בִּימֵי אַחְשֵׁרוּשׁ (ר"ט): מַאֲבַת הַנֶּסֶם שְׁנַעֲשָׂה לְהַס), דְּכַתִּיב: "קִיְּמוּ וְקַבְּלוּ הַיְּהוּדִים" — קִיְּמוּ מַה שְׂקִיבִלוּ בְּבָר.

12. Talmud Bavli Shabbat 88a

"and they stood at the lowermost part of the mount" (Exodus 19:17). **Rabbi Avdimi bar Hama bar Hasa said:** the Jewish people actually stood beneath the mountain, and the verse **teaches that the Holy One, Blessed be He, overturned the mountain above the Jews like a tub, and said to them: If you accept the Torah, excellent, and if not, there will be your burial.** **Rav Aḥa bar Ya'akov said:** **From here** there is a **substantial caveat** to the obligation to fulfill the **Torah.** The Jewish people can claim that they were coerced into accepting the Torah, and it is therefore not binding. **Rava said: Even so, they again accepted it willingly in the time of Ahasuerus, as it is written:** "The Jews **ordained, and took upon them,** and upon their seed, and upon all such as joined themselves unto them" (Esther 9:27), and he taught: The Jews **ordained what they had already taken upon themselves** through coercion at Sinai.

13. שמות פרק כד פסוק ז

ויקח ספר הברית ויקרא באזני העם ויאמרו כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע:

13. Shemot 24:7

He then took the Book of the Covenant, and read it in the ears of the people. They said, "All that Hashem has spoken, we will do and we will listen."

14. אור חדש למהר"ל הקדמה

ואמר (שבת פח, א) כי אעפ"י כן הדר קבלוהו בימי אחשוורוש כי כאשר הוסיפו במצות מקרא מגילה ודבר זה כמו הוספה וכמו שאמרו בפ"ק דמגילה (יד, א) מ"ח נביאים ושבע נביאות עמדו לישראל וכולם לא פחתו ולא הוסיפו על התורה אפילו אות אחת חוץ ממקרא מגילה מאי דרוש אמר ר' חייא בר אבין אמר רבי יהושע בן קרחה ומה אם מעבדות לחירות אומרים שירה מחיים למות על אחת כמה וכמה ע"כ, וכאשר יש כאן הוספה א"כ העיקר קודם ולפיכך כאשר קיבלו מעצמם ההוספה הזאת שהוא מקרא מגילה בזה קבלו כל התורה שהיא ראשונה

15. תלמוד בבלי מסכת מגילה דף טז עמוד ב

"לְיְהוּדִים הָיְתָה אֹרֶה וְשִׂמְחָה וְשִׁשׁוֹן וְיִקָּר". אָמַר רַב יְהוּדָה: "אֹרֶה" — זֶה תּוֹרָה, וְכֵן הוּא אֹמֵר: "כִּי נָר מְצֻנָּה וְתוֹרָה אֹרֶה". "שִׂמְחָה" — זֶה יוֹם טוֹב, וְכֵן הוּא אֹמֵר: "וְשִׂמְחָה בְּחַגֵּךְ". "שִׁשׁוֹן" — זֶה מִלָּה, וְכֵן הוּא אֹמֵר: "שִׁשׁ אֲנֹכִי עַל אֲמֶרְתְּךָ".

15. Megillah 16b

"The Jews had light and gladness, and joy and honor" (Esther 8:16). **Rav Yehuda said: "Light"; this is referring to the Torah that they once again studied. And similarly it says: "For the mitzva is a lamp and the Torah is light"** (Proverbs 6:23). **"Gladness" [simha]; this is referring to the Festivals that they once again observed. And similarly it says: "And you shall be glad [vesamakhta] on your Festival"** (Deuteronomy 16:14). **"Joy" [sason]; this is referring to circumcision, as they once again circumcised their sons. And similarly it says: "I rejoice [sas] at Your word"** (Psalms 119:162).

"ויקרא" — אלו תפלין, וכן הוא אומר: "ויראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך", ותניא, רבי אליעזר הגדול אומר: אלו תפלין שבראש.

"Honor"; this is referring to phylacteries. And similarly it says: "And all peoples of the earth will see that you are called by the name of the Lord; and they will be afraid of you" (Deuteronomy 28:10). **And it was taught in a baraita: Rabbi Eliezer the Great said: This is referring to the phylacteries worn on the head.**

16. אסתר פרק ט פסוק כג

וקבל היהודים את אשר החלו לעשות ואת אשר כתב מרדכי אליהם:

16. Esther 9:23

The Jews accordingly assumed as an obligation that which they had begun to practice and which Mordecai prescribed for them.

17. שמות פרק יט פסוק ב

וַיִּסְעוּ מִרְפִּידִים וַיָּבֹאוּ מִדְּבַר סִינַי וַיַּחֲנוּ בְּמִדְבַר וַיַּחַן־שָׁם יִשְׂרָאֵל נֶגְדַּ הַהָר: (רש"י: כָּאִישׁ אֶחָד בְּלֶב אֶחָד)

17. Shemot 19:2

They had journeyed from Rephidim and had come to the desert of Sinai, and camped in the desert. Yisrael camped there opposite the mountain.

18. הגיוני הלכה, עמוד 266

כיון שראינו שבמגילת אסתר כתובה קבלת התורה, על כן אי אפשר לה למגילה שתיבטל. שאם תיבטל, תיבטל עמה קבלת התורה. ובדבר הזה שונה מגילת אסתר משאר הנביאים. שהללו לא באו אלא לגלות רמזי תורה, ומגילת אסתר **היא כתורה עצמה**, שבאה לגלות שישראל קיבלו עצמם תורה שבכתב ברצון.

IV. What Does It Really Mean that Purim Won't Be Canceled?

19. שו"ת הרשב"א חלק א סימן צג

שאלת מה שאמרו במדרש ספר משלי בפסוק (משלי ט) טבחה טבחה. שכל המועדים בטלים וימי הפורים לא יהיו בטלים שנאמר (אסתר ט) וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם. **ומי הוא זה שיאמר שיבטל מן התורה אפילו אות אחת ואפילו קוצו של יו"ד. ורבו המפרשים הגדה זו באזני ולא נכנס בה אחד מהם הודיעני פירושה.**

תשובה דברים נוספים עוד בהגדה זו. והוא שאמרו שם אמר רבי אף יום הכפורים אינו בטל לעולם שנאמר (ויקרא טז) והיתה זאת לכם לחקת עולם. ואם כן זה קשה יותר שהרי גם בפסחים כתב חקת עולם שנאמר (שמות י"ב) והיה היום הזה לכם לזכרון וחגותם אותו חג לה' לדורותיכם חקת עולם תחגוהו. וכתוב (שם) ושמרתם את היום הזה לדורותיכם חקת עולם. **על כן נראה לי פירושו שכל המועדים לא הבטיח עליהם יתברך שלא יגרום החטא ביטולם באחד מן הזמנים. וכמו שכתב (איכה ב) שכח ה' בציון מועד ושבת. אבל בימי הפורים הבטיח דכתוב (אסתר ט) לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם.** לא יעברו ולא יסוף עשאום הבטחה לא אזהרה. וכן יום הכפורים והיתה זאת לכם הבטחה שתהיה לחקת עולם. שהיום יכפר ואפילו לא ישמרוהו. ודעת רבי כאן כדעתו בגמרא דאמר יום הכפורים מכפר בין על השבים בין על שאינן שבים. אבל חקת עולם האמור בפסח אזהרה לא הבטחה דכתוב (שמות י"ב) חקת עולם תחגוהו ושמרתם לדורותיכם.

20. מנות הלוי על אסתר פרק ט פסוק כח

והנראה לי ראשונה אומר שאין תיבת בטל כמשמעותה אצל ההמון שהוא ההעדר הגמור אבל הוא היות הנפסד אשר אנו אומרים עליו כאלו אינו אלא שאינו ממש אבל בערך אל היות חשוב ממנו אמרנו עליו כאלו אינו וכמ"ש חד בתרי בטיל או בטל בשישים או במאה ואחת כי עם היות האסור שם הוא אחרי שהערכנו אותו עם הרוב אמרנו כאלו אינו. ומזה נדע אמרם כל המועדים בטלים שאין הכוונה שנאכל חמץ בפסח או שלא נקריב קרבן פסח או שלא נעשה סוכה חלילה אבל שיתחדשו בחסן הישועות דברים נפלאים ימלא פינו תהלתם עם היות הראשונות נשכחות לעיקר כהא ברכות יב דאמרו לו חכמים לבן זומא לא שתעקך... האמנה ימי הפורים אינם בטלים לעולם כי חבלי משיח ושעבוד מלכיות גברו על צרות מצרים ושורת הדין שיהיה זכרון ההצלה מהם כביר מזכרון יציאת מצרים כמ"ש אבל דבר פורים לא מפני שלא יהיה עוד עם בני ישראל נמכרים כלם ביחד להשמיד ולהרוג ולאבד מנער ועד זקן טף ונשים ביום אחד כאשר היה אז כל שכן שא"א שיהיה גדול ממנו עד שיהיה זה בטל והאחר עקר

Outline

- I. Pasuk, Midrash, and Gemara indicate that Purim will never be eliminated
 - A. Brisker Rov - pasuk hints at both day itself and Megillha
- II. Yerushalmi indicates that Chumash and Megillah will never be terminated
 - A. Rambam codifies this
 - B. Raavad - public readings will be eliminated but not texts themselves
 - C. Alshich - we won't need other sefarim b/c halachos hinted in them will be understood to us through Chumash itself
 - D. Gemara in Nedarim suggests most of Nach is because of Israel's sins
- III. In most of Tanach, Yerushalayim spelled without י"ד
 - A. In Esther, it's spelled with י"ד
 - B. Tzlach - restoration of י"ד will take place in days of Mashiach when Hashem's full throne restored
 1. This was rendered impossible because of Shaul's mistake
 2. Esther can be תיקון for that
 - C. Manot Levi - י"ד in ירושלים in Esther indicates that it, unlike other Sefarim, will exist in days of Mashiach
- IV. Har Sinai and Esther
 - A. Torah tells us B'nei Yisrael said נעשה ונשמע
 - B. Gemara Shabbat suggests they were really under duress
 1. But at Purim, they reaffirmed acceptance of Torah
 2. Rashi - because of their love of Hashem through the miracle
 3. Maharal - this was demonstrated through acceptance of new mitzvot, which shows they also accepted original mitzvot
 - C. Gemara Megillah - אורה means תורה
 1. Why didn't the Gemara say these things outright?
 2. It shows they accepted Torah with extra illumination and joy
 - D. Other hints of Har Sinai
 1. Singular verbs where there should be plural - unity of hearts
 2. Order of וקיבלו and נעשה ונשמע - both seem to be strange order
 3. Hedyonei Halacha - Esther is equivalent to Torah
- V. What does "Canceled" really mean?
 - A. Rashba - other Yamim Tovim could be suspended due to sin
 - B. Manot Levi - Purim overshadows other Yamim Tovim